

[Preben Steen Nielsen.]

Forslaget bygger for det første på, at dækningsstyrken ændres fra ca. 13.000 værnepligtige til en dækningsstyrke bestående af 7.000 frivillige og støtteenheder, i alt en dækningsstyrke på 8.200 — 8.500 mand. Hertil kommer en supplementsstyrke baseret på hjemsendte frivillige og værnepligtige, der i øvrigt også udgør mobiliseringsenhederne. Alt i alt en udvidelse i forhold til det oprindelige socialdemokratiske forslag, hvilket understreger vor forhandlingsvilje. For det andet er det hensigten at nedsætte tjenestetiden fra de nuværende 12 til 6 måneder, således at man i indkaldelsestiden alene er under uddannelse. Der opereres derudover med en genindkaldelsestid på 2 gange 14 dage. For det tredje bygger forslaget på en ajourføring af styrkemålene, ligesom der må finde en nyvurdering sted af den organisatoriske sammensætning i de enkelte værn.

Socialdemokratiet kan tilslutte sig disse tanker. Forholdet er nemlig det, at allerede fra midten af 1970'erne vil forsvaret under det nuværende system mangle værnepligtige. Dette hænger sammen med, at der på det tidspunkt vil være færre at udskrive af, ligesom vi i de senere år har set en kraftig stigning i antallet af unge, der ønsker at være militærnægtere. Den nedgang i antallet af civile værnepligtige, som den tidligere forsvarsminister bebudede, har ikke vist sig at holde stik. Mankoen i værnene vil således fra 1973 andrage ca. 2.300 værnepligtige pr. år, hvortil kommer mangelen af hvervede.

Socialdemokraterne er af den opfattelse, at det er urimeligt at pålægge en særlig gruppe i befolkningen en så omfattende byrde som den, en værnepligtsperiode bestående både af en uddannelsestid og en beredskabstid indebærer. Værnepligten er som bekendt begrænset til hankønsvæsnere, og af disse kasseres af den ene eller den anden grund endda op mod 30 pct. Værnepligtsbyrden rammer altså kun en mindre gruppe.

Samtidig ved vi, at de unge som følge af længere uddannelsestid indkaldes senere. De får børn, gifter sig tidligere — eller omvendt — og dermed føles tjenestetiden mere belastende nu end i tidligere generationers tid. Vi ved også, at den forsvarsvilje, der præger størstedelen af de indkaldte under uddan-

ningsperioden i forsvaret, langsomt forvandles til en modvilje som følge af, at der ikke i den 12 måneders lange tjenestetid er mulighed for at give de indkaldte en meningsfyldt beskæftigelse konstant. På denne baggrund vil det være rigtigt at gøre tjenestetiden lig med uddannelsestiden.

Der har i den offentlige debat været indvendinger af forskellig art mod en hvervet dækningsstyrke. Man har spurgt om, hvordan man skal skaffe disse frivillige i en fuld beskæftigelse situation. Man har næret frygt for, at forsvaret ville blive en stat i staten ude af trit med samfundsudviklingen i øvrigt, og man har endelig næret betænkelighed med hensyn til, at personeludgifterne skulle stige så meget, at det ville gå ud over investeringerne. Disse indvendinger kan alle tilbagevises.

Vi forestiller os ikke, at de frivillige kan skaffes fra den ene dag til den anden, og er derfor indstillet på en overgangsordning. Vi tror heller ikke på, at en høj aflønning i sig selv vil fremskaffe tilstrækkeligt med frivillige. Det, der må være hovedsagen, er at kunne tilbyde de frivillige en så fleksibel ordning, at man har mulighed for at følge en bred vifte af civile uddannelser.

Vi tror dernæst på, at man ved at tilbyde værnepligtige at fortsætte i forsvaret i kortere eller længere tid kan dække en del af behovet ad denne vej. At de hvervede soldater sideløbende med deres militære tjeneste kan deltage i forskellige civile uddannelser, betyder samtidig, at der finder en vekselvirkning sted med det øvrige samfundsliv, hvorved faren for, at forsvaret skal isolere sig i samfundet, må betragtes som minimal.

Den tredje indvending mod de hvervede, nemlig lønudgifternes størrelse, er ikke relevant. Det fremsatte forslag indebærer besparelser på forskellige områder. Disse besparelser kan anvendes til finansieringen af den hvervede dækningsstyrke. Man må også i bedømmelsen af lønforskellen mellem en frivillig og værnepligtig soldat tage hensyn til, at folketinget har vedtaget en principbeslutning om en egentlig aflønning af værnepligtige. Hertil kommer frigørelse af de sociale udgifter, samfundet har som følge af, at stadig flere værnepligtige har forsørgerbyrder. Endelig frigøres der på grund af den kortere tjenestetid arbejdskraft til den pro-